

Ekonomické vzdělání
na **dobré adrese**

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt „Diverzita pro OZP“, registrační číslo: CZ.1.04/5.1.01/12.00069

Workshop pro studenty Ekonomické fakulty Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava

- Termín konání: 21. 4. 2011. 10:45 -12:15
- Místo: učebna E107 Ekonomické fakulty VŠB-TUO
- Lektor: Bc. Hana Poštulková

Průběh workshopu

Zahájení 10:45 -11:00

- Zahájení, uvítání, spuštění prezentace a představení sebe i projektu,

Stěžejní část 11:00 – 12:00

- Jaké mohou být druhy zdravotního postižení? – diskuze + odkrytí správné odpovědi, cca 3 min.
 - *„Mentální postižení*
 - *Duševní postižení, resp. psychiatrické postižení*
 - *Zrakové postižení*
 - *Sluchové postižení*
 - *Tělesné postižení*
 - *Vnitřní postižení*

V projektu Diverzita pro OZP se věnují zrakovému, sluchovému a tělesnému postižení.¹

- Kdo jsou osoby se sluchovým postižením? – diskuze s postupným odkrýváním a vysvětlováním pojmů, cca 10 min.

„Vnitřní diferenciacce z hlediska zaměstnávání:

- **Neslyšící (velmi těžké a těžké sluchové postižení)**
- **Středně těžké sluchové postižení (středně těžká nedoslýchavost)**
- **Lehké sluchové postižení (lehká nedoslýchavost)**
- **Ohluchlí**
- *„Neslyšící* je osoba, která se s těžkou sluchovou vadou narodila nebo ohluchla před tím, než se u ní vyvinula mluvená řeč. Neslyšící není schopen porozumět mluvené řeči ani za pomoci sluchadel. Nejčastějším komunikačním prostředkem neslyšících je znakový jazyk (viz níže).
- *Nedoslýchavý (lehce, středně a těžce)* je osoba, která je pomocí sluchadla schopna vnímat a částečně rozpoznávat okolní zvuky, obvykle se u ní rozvine mluvená řeč již v dětství. Nedoslýchaví komunikují převážně mluveným jazykem za pomoci odezírání nebo komunikují znakovým jazykem. Odezírání nelze naučit, záleží na schopnostech a zkušenostech nedoslýchavého.

¹ Krása, V; Miškovská, B. Zaměstnávání osob se zdravotním postižením v ČR podklad pro teoretickou část výukového DVD [online], 2009, [Cit. 10. 4. 2011], Dostupné na WWW: http://www.diverzitaproozp.cz/KA1_final

- **Ohluchlý** je osoba, která ztratila sluch až po vyvinutí řeči nebo v dospělosti. Mluva se postupem času zhoršuje, ale zůstává srozumitelnou. Ohluchlá osoba komunikuje obvykle mluveným jazykem za pomoci odezírání nebo znakovanou češtinou (viz níže).²
- Jaké využívají komunikační prostředky – diskuze, odkrytí možností + spuštění ukázkových videí, cca 15 min.
 - „**Český znakový jazyk** (dále jen ČZJ) – je základní komunikační prostředek českých neslyšících (těch lidí, kteří ho sami považují za hlavní formu své komunikace). Je to jejich mateřský, plnohodnotný a přirozený jazyk. Splňuje všechny rysy přirozeného jazyka. Má vlastní gramatiku, nevychází z mluveného jazyka.
 - **Komunikační systémy vycházející z českého jazyka** - znakovaná čeština, prstová abeceda, vizualizace mluvené češtiny aj. **Znakovaná čeština** (na rozdíl od znakového jazyka) využívá gramatické prostředky češtiny.³
- Znáte nějaké slavné osobnosti se sluchovým postižením? – diskuze + odkrytí příkladů, cca 5 min.
- Přestávka 15 min
- Jaké dle Vašeho názoru mohou nastat problémy v oblasti zaměstnávání osob se sluchovým postižením? Brainstorming vedený lektorem, zápis odpovědí na whiteboard, cca 10 – 15 min.

Zaměstnávání osob se sluchovým postižením:

„Největším problémem v souvislosti s pracovním uplatněním neslyšících je komunikace. Potenciální zaměstnavatelé a další zúčastněné strany by měly vědět, že neslyšící mají státem uzákoněný nárok na tlumočnické služby. Další možností je využití tlumočnické služby on-line v oblasti zaměstnávání prostřednictvím Agentury APPN (kontakt: 739 245 191, ID na Skype a Oo Voo: appnonlinetlumoceni. www.appn.cz).

Rozvíjející se technika a nové technologie umožňují širší možnosti pracovního uplatnění osob se sluchovým postižením, a to nejen díky dostupnosti kompenzačních pomůcek, ale i vhodným přizpůsobením pracovního prostředí a pracovních podmínek. Vybrané pracovní pozice uvedené v příloze tohoto materiálu vycházejí z dostupných středoškolských studijních a učebních oborů přednostně určených pro osoby se sluchovým postižením. Neznamená to však, že jiné obory nemohou tyto osoby vykonávat.

Navíc výčet neobsahuje tzv. intelektuální profese vyžadující vysokoškolské vzdělání, kde zpravidla i osoby se sluchovým postižením nacházejí velmi široké uplatnění za předpokladu

² Krása, V; Miškovská, B. Zaměstnávání osob se zdravotním postižením v ČR podklad pro teoretickou část výukového DVD [online], 2009, [Cit. 10. 4. 2011], Dostupné na WWW: http://www.diverzitaproozp.cz/KA1_final

³ Krása, V; Miškovská, B. Zaměstnávání osob se zdravotním postižením v ČR podklad pro teoretickou část výukového DVD [online], 2009, [Cit. 10. 4. 2011], Dostupné na WWW: http://www.diverzitaproozp.cz/KA1_final

využití kompenzačních pomůcek či metod alternativní komunikace. Vždy je však vhodné, zvážit pracovní pozici v souladu s profesiogramem /podrobný popis profese/, který taktéž vymezuje zdravotní omezení vylučující či jen omezující výkon pracovní činnosti. Doporučujeme např. <http://www.istp.cz>, odkaz Kartotéka typových pozic!⁴

1. **Neslyšící** (velmi těžké a těžké sluchové postižení)
2. **Středně těžké sluchové postižení** (středně těžká nedoslýchavost)
3. **Lehké sluchové postižení** (lehká nedoslýchavost)

Pracovní pozice vhodné pro kategorie sluchového postižení 1, 2, 3

„Cukrář

Ruční výroba cukrářských výrobků a restauračních moučníků a výroba zmrzlin; skladování, úprava, hodnocení jakosti surovin i finálních výrobků, zpracování těst, tvarování, zhotovování cukrářských polotovarů, korpusů, náplní, polev, dokončovací práce, zdobení; balení a expedice hotových výrobků; obsluha, údržba a sanitace strojů a výrobních prostor; základní laboratorní a výrobní kontrola, vedení výrobní dokumentace.

Čalouník

Výroba čalouněného nábytku, čalounění dopravních prostředků, provádění dekorátérských prací, technologie sériové i individuální výroby. Ruční a strojní zpracování materiálů, stříhání potahových materiálů, příprava a zpracování vycpávaných materiálů včetně jejich úprav, vázání a vyvazování pérových základů čalouněného nábytku, kypření vycpávkových materiálů s jejich prošíváním, šití potahů strojně i ručně, potahování nábytku, odborné zpracovávání dekorátérských materiálů a provádění dekorací dle dokumentace nebo vlastních návrhů, úpravy interiérů, reprezentačních místností a výstav, provádění jevištních dekorací, opravy čalounění včetně restaurátorských prací. Obsluha, seřízení a běžná údržba strojů, zařízení a mechanismů v oboru.

Elektrikář

Montáže elektrických instalací a jednotlivých elektrických zařízení, včetně běžných elektrických spotřebičů, jejich uvádění do provozu, běžné a střední opravy, rekonstrukce, kontroly, revize a údržba.

Krejčí

Zhotovování dámských a pánských oděvů podšitých i nepodšitých individuálním i průmyslovým způsobem, zhotovování jiných šitých výrobků, např. prádla, sportovní a technické konfekce, textilních hraček apod.

Kuchař

Příprava jídel, technologie přípravy jídel a jednodušší obsluhy, oblast společného stravování.

⁴ Krása, V; Miškovská, B. Zaměstnávání osob se zdravotním postižením v ČR podklad pro teoretickou část výukového DVD [online], 2009, [Cit. 10. 4. 2011], Dostupné na WWW: http://www.diverzitaproozp.cz/KA1_final

Ekonomické vzdělání
na **dobré adrese**

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt „Diverzita pro OZP“, registrační číslo: CZ.1.04/5.1.01/12.00069

Malíř

Činnosti spojené s prováděním malířských a jednoduchých natěračských prací v interiérech, nátěry fasád a stavebních konstrukcí, zhotovování nápisů jednoduchými druhy písma, tapetování a aplikace nátěrových hmot nátěrem a nástřikem.

Pekař

Výkon činností souvisejících s ruční a strojovou výrobou běžného a speciálního pečiva, chleba i jemných pekařských výrobků, jako je skladování, úprava, hodnocení jakosti surovin, zpracování těst, příprava polotovarů, dokončovací práce, balení; výroba základních cukrářských i pekařských výrobků; obsluha, údržba a sanitace strojů a výrobních prostor; základní laboratorní a výrobní kontrola; vedení výrobní dokumentace.

Zahradník

Výkon prací v zahradnických oborech, resp. i ve vinohradnictví a technologii zpracování ovoce a zeleniny; práce spojené s množením, výsadbou, ošetřováním, hnojením a ochranou rostlin, výrobou ovoce a zeleniny, realizací sadových úprav a jejich údržbou či zhotovováním běžných vazačských výrobků.

Zámečnick

Ruční nebo strojní zhotovování součástí strojů, zařízení a prvků konstrukcí; montáž, údržba a opravy strojů, strojních celků a zařízení. Činnosti jsou zaměřené na strojírenské výrobky a zařízení, využívány v nejrůznějších oblastech průmyslu, ve stavebnictví, zemědělství, dopravě, zařízení domácností apod.

Podlahářské práce

Absolventi středního odborného učiliště – podlahářské práce jsou připraveni vykonávat praxi v podlahářských nebo stavebních firmách, také v oblasti údržby podlah v administrativních nebo průmyslových budovách. Nabízí se možnost soukromého podnikání.

Keramik

Výroba užitkové, zdravotní, technické, stavební, ozdobné a figurální keramiky a porcelánu vytáčením na mechanických kruzích, lisováním členitých keramických výrobků v lisech, vyléváním vícedílných keramických výrobků, vypalováním výrobků v pecích, ručním lepením některých částí, retušováním keramických výrobků do konečné podoby. Úkolem je i kontrola polotovarů a výrobků, evidence vad a jejich příčin. Příprava keramických hmot, výroba modelů a sádrových forem. Seřizování teplot podle technologických požadavků v tunelových, komorových, kulatých a šachticových pecích. Obsluha a běžná údržba speciálních strojů, lisů a ostatních zařízení.

Obuvník

Výrobce obuvi je kvalifikovaný pracovník, který zhotovuje obuvnické dílce, komponenty, vyrábí různé druhy obuvi, opravuje obuv a provádí drobné úpravy galanterie.

Klempíř

Ekonomické vzdělání
na **dobré adrese**

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt „Diverzita pro OZP“, registrační číslo: CZ.1.04/5.1.01/12.00069

Stavební klempíř je kvalifikovaný pracovník schopný samostatně zhotovovat a opravovat klempířské díly a výrobky, zejména ohýbáním, stříháním a jiným zpracováním plechu a provádět montáž a opravy dalších stavebních klempířských výrobků.

Knihař

Úkolem knihaře je vyrábět, opravovat a restaurovat knihy, zejména knižní vazby, příp. další polygrafické výrobky. Pracovními činnostmi jsou příprava knihařských lepidel, řezání papíru, průmyslové i zakázkové zhotovování knižních vazeb všech typů ručně i na poloautomatických nebo automatických strojích. Dále zhotovování veškerého sortimentu knihařských výrobků, tj. všechny druhy krabic od jednoduchých až po náročné kazety a etue, spisové desky s klapkami, fasciklové desky, vazby polotuhé, dětské skládanky - leporela, vazby poloplátěné i celoplátěné s tiskem, zhotovování kožených a polokožených vazeb, podlepování map a plánů, vázání diplomových prací a různé způsoby paspartování obrazů. Dále ruční opravy knižních vazeb, zdobení knižních vazeb a hřbetů na lisech a přiklopových strojích, zhotovování vazeb časopisů, zhotovování diářů, ozdobných pouzder, kazet. Seřizování, obsluhování a běžná údržba knihařských strojů.

Asistent zubního technika

Výkon činností ve všech typech stomatologických laboratoří i v jiných oborech, např. v plastické chirurgii, ORL, neurologii, ve výzkumných ústavech, výrobě a obchodě příslušného zaměření; zhotovování fixních a snímatelných zubních protéz, ortodontických a různých individuálních protetických pomůcek; zpracovávání všech stomatologických materiálů; obsluha přístrojových vybavení zubních laboratoří a jejich běžná údržba.

Pracovník v předškolní a mimoškolní pedagogice

Studium pro sluchově postižené studenty v tomto oboru je zakončeno maturitní zkouškou. Absolventi jsou připraveni působit jako učitelé předškolního vzdělávání, vychovatelé, nebo asistenti učitelů v mateřských školách pro neslyšící děti.

Pracovník v oblasti hotelnictví a turismu

Studium je zakončeno maturitní zkouškou. Absolventi mohou následně pracovat v oboru především v administrativě, zajišťování e-mailové komunikace – objednávky apod.

Pracovní pozice vhodné pro kategorie sluchového postižení 1, 2

Informatika v ekonomice

Řešení ekonomických projektů s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií (hardware i software).

IT pracovník, elektronické počítačové systémy

Jde o velmi širokou škálu pracovních činností v oblasti informační technologie a výpočetní techniky. Obecně se jedná o realizaci hardwaru a softwaru, sestavování, ožívování a diagnostika počítačů a různých elektronických procesorových systémů. Může jít například

Ekonomické vzdělání
na **dobré adrese**

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt „Diverzita pro OZP“, registrační číslo: CZ.1.04/5.1.01/12.00069

o pozice technik IT, správce aplikací, programátor, operátor výpočetní techniky, správce operačních systémů a sítí, webdesigner a další.

Oděvní technolog

Činnosti spojené s přípravou oděvní výroby – výběr materiálů pro výrobu oděvů, konstruování a modelování oděvů v průmyslové a individuální výrobě (ručně i s pomocí PC), zpracování technologické dokumentace, organizace a řízení výrobních procesů apod.

Operátor skladování

Práce ve skladu výrobků – příjem, skladování, třídění, výdej a manipulace s výrobky, vedení skladového hospodářství, organizace skladování, ovládání dopravních a manipulačních prostředků.

Pracovní pozice vhodné pro kategorie sluchového postižení 2, 3

Administrativní pracovník

Úkolem administrativního pracovníka je zajišťování širokého rozsahu pomocných kancelářských činností. Vyřizování administrativní agendy s využitím prostředků standardní kancelářské techniky. Vyhotovování obchodní korespondence s využitím výpočetní techniky a vedení jednoduchého a podvojného účetnictví na úrovni běžných operací (ručně a na PC). Pracovními činnostmi jsou přepisování textů, vkládání dat do počítače prostřednictvím databázových či tabulkových editorů nebo různých účelově vytvořených programů, evidence došlé a odeslané pošty, vyřizování korespondence, včetně balíků a jejich příprava pro expedici, zakládání korespondence a dalších důležitých písemností, předpisů, vyhlášek, zákonů a nařízení a vyhledávání v nich, spisová služba, obsluha jednoduchých kopírovacích strojů, zajišťování administrativní agendy a vedení evidence úkolů příslušného organizačního útvaru a sledování termínů jejich plnění, organizování návštěv, porad a seminářů včetně přípravy občerstvení, dále plnění operativních úkolů.

Rekondiční a sportovní masér

Výkon klasické, rekondiční, sportovní a reflexní masáže v rekondičních, rekreačních a sportovních zařízeních, případně v rámci vlastní živnosti. Úkolem maséra je pomocí masáží ošetřovat osoby, které mají potíže zpravidla při určitých pohybech v důsledku velkého napjetí svalů, špatné polohy páteře, dřívějších zranění apod., anebo z důvodu prevence těchto či obdobných potíží. Pracovními činnostmi jsou ruční masáže celého těla, speciální léčebné reflexní masáže a tlakové masáže, hydroterapeutické a balneoterapeutické nebo další speciální úkony, poskytování masáží v průběhu sportovních, tanečních a jiných uměleckých výkonů, aplikace zdravotních a kosmetických přípravků, masážních strojků apod.⁵

⁵ Krása, V; Miškovská, B.; Jesenská J. Zaměstnávání osob se zdravotním postižením v ČR podklad pro teoretickou část výukového DVD, Příloha č. 1 Popis náplně práce pracovních pozic [online], 2009, [Cit. 10. 4. 2011], Dostupné na WWW: http://www.diverzitaproozp.cz/KA1_final

Ekonomické vzdělání
na **dobré adrese**

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt „Diverzita pro OZP“, registrační číslo: CZ.1.04/5.1.01/12.00069

- *Kde byste jako zaměstnavatelé hledali vhodné zaměstnance se zdravotním postižením? – diskuze + odкрытие možností, cca 10 min*

„Inzeráty s nabídkami pracovního uplatnění pro osoby se zdravotním postižením je vhodné zadávat do periodik, jejichž cílovou skupinou jsou osoby se zdravotním postižením např. časopis Skok, Můžeš, Roska, Zora, Unie, Gong, Vozíčkář apod. Dále je vhodné s nabídkou kontaktovat přímo organizace v daném regionu, které osoby se zdravotním postižením (většinou zaměřené na určitý druh zdravotního postižení) sdružují.

Dále je možné využít webových portálů, které se soustředí na zprostředkování zaměstnání pro OZP např.:

1. *Portál Národní rady osob se zdravotním postižením <http://www.praceprozp.cz>*
2. *Portál Centrum pro zdravotně postižené <http://czp.az4u.info>*
3. *Portál Burza práce pro handicapované <http://www.bariery.cz/burzaprace>,*
4. *Portál MPSV - služba zaměstnanosti <http://portal.mpsv.cz/sz>*
5. *Informační systém pro OZP (sdružení Samaritán) <http://www.infoposel.cz>*
6. *Portál Centra pro OZP kraje Praha <http://www.czppraha.cz>*
7. *Pracovní rehabilitace <http://www.pracovnirehabilitace.cz>*
8. *Česká unie pro podporované zaměstnávání www.unie-pz.cz*
9. *Společnost Duha, Program podporované zaměstnávání www.spolecnostduha.cz/spolecnost“*

- *Přijímací pohovory – modelové situace + diskuze*
- *Příklad dobré praxe – video + diskuze*

Závěr 12:00 -12:15

- *Shrnutí nejdůležitějších bodů – kdo jsou osoby se sluchovým postižením, kde je jako zaměstnanci mohou oslovit, zásady správného jednání cca 10 min.*
- *Rozloučení, zopakování kontaktu*

Použité prameny:

1. *Krása, V; Miškovská, B. Zaměstnávání osob se zdravotním postižením v ČR podklad pro teoretickou část výukového DVD [online], 2009, [Cit. 10. 4. 2011], Dostupné na WWW: http://www.diverzitaproozp.cz/KA1_final*
2. *Krása, V; Miškovská, B.; Jesenská J. Zaměstnávání osob se zdravotním postižením v ČR podklad pro teoretickou část výukového DVD, Příloha č. 1 Popis náplně práce pracovních pozic [online], 2009, [Cit. 10. 4. 2011], Dostupné na WWW: http://www.diverzitaproozp.cz/KA1_final*

Pracovní materiál vytvořený v rámci KA č. 1 projektu „Diverzita pro OZP“, OP LZZ

Registrační číslo projektu: CZ.1.04/5.1.01/12.00069